

TRAŠŲ, DIRVOŽEMIO GERINIMO PRIEMONIŲ IR MAISTO MEDŽIAGŲ NAUDOJIMAS EKOLOGINĖS GAMYBOS ŪKIUOSE

Ekologinės gamybos ūkiuose bendrai dirvožemio būklei gerinti arba maisto medžiagų kiekiui dirvožemyje ar kultūrose didinti leidžiama naudoti tik reglamento (ES) Nr. 2021/1165 II priede nurodytas trąšas, dirvožemio gerinimo priemones, maistingąsias / maisto medžiagas (skirtas dirvožemiui gerinti) bei dirvožemio gerinimo priemones, sudarytas tik iš mikroorganizmų, jeigu jos atitinka tame priede nurodytų teisės aktų reikalavimus ir produktai / sudėtiniai produktai yra sudaryti tik iš sudėtinių medžiagų, nurodytų reglamento (ES) Nr. 2021/1165 II priedo lentelėje, bei laikomasi naudojimo ekologinėje gamyboje sąlygų, nurodytų tos lentelės dešinėje skiltyje.

Registruotų Lietuvos Respublikoje trąšų, dirvožemio gerinimo priemonių ir maisto medžiagų produktų, kurių veikliosios medžiagos nurodytos reglamento [\(ES\) Nr. 2021/1165](#) II priede, sąrašas skelbiamas Valstybinės augalininkystės tarnybos (VAT) interneto svetainėje, adresu <https://vatis.vatzum.lt/>.

Įgyvendinant reglamento (ES) 2018/848 II priedo I dalies 1.9 papunktį, **dirvožemis ekologinės gamybos laukuose / plotuose, kuriuose auginami pasėliai, turi būti tvarkomas ir tręšiamas taip:**

- įgyvendinant reglamento (ES) 2018/848 II priedo I dalies 1.9.1 papunktį, veiklos vykdytojai turi laikytis žemės dirbimo reikalavimų, kurie reglamentuoti Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-107 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo“, įgyvendinant 6 Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartą „Minimali dirvožemio danga siekiant išvengti, kad dirvožemis bus tuščias pažeidžiamiausiais laikotarpiais;
- **įgyvendinant reglamento (ES) 2018/848 II priedo I dalies 1.9.2 papunktį, dirvožemio derlingumas ir biologinis aktyvumas turi būti išlaikomas ir didinamas:**
 - laukuose (išskyrus pievose arba laukuose, kuriuose auginamos daugiameinės pašarinės žolės) skaičiuojant nuo 2022 m. turi būti pasirinktinai taikoma viena iš šių sąlygų: arba ne rečiau kaip vieną kartą kas 5 metus (kiekvienų 5 metų laikotarpiu imtinai), arba ne mažiau kaip 20 proc.

įdirbamos žemės laukų ploto kasmet rotuojant vis kitus laukų plotus turi būti taikoma ilgalaikė augalų sėjomaina auginant pupinius augalus arba vyraujančius pupinius augalus mišiniuose kaip pagrindines kultūras arba žaliajai trąšai skirtus augalus. Be to, papildomai gali būti auginami tarpiniai pasėliai. Jeigu tarpiniai pasėliai buvo auginti 2022–2024 metais konkrečiuose įdirbamos žemės laukų plotuose, jų auginimas įskaitomas kaip atliktas sėjomaininis reikalavimas;

- stacionariuose šiltnamiuose ne rečiau kaip vieną kartą kas 5 metus imtinai po pagrindinės kultūros turi būti auginami: trumpojo laikotarpio žaliajai trąšai skirti augalai, arba pupiniai augalai, arba vyraujantys pupiniai augalai mišiniuose;
- daugiamečių kultūrų atveju (pvz., soduose, uogynuose) ne rečiau kaip vieną kartą kas 5 metus (kiekvienų 5 metų laikotarpiu imtinai) turi būti auginami trumpojo laikotarpio žaliajai trąšai skirti augalai, arba pupiniai augalai, arba vyraujantys pupiniai augalai mišiniuose.

Be nurodytų privalomų reikalavimų, dirvožemis gali būti papildomai tręšiamas iš ekologinės gamybos ūkių gaunamu ūkinių gyvūnų mėšlu, kompostu arba kitomis leidžiamomis ekologinėje gamyboje naudoti trąšomis, dirvožemio gerinimo priemonėmis, maistingosiomis / maisto medžiagomis.

Jeigu tręšiant naudojamas ūkinių gyvūnų mėšlas (produktas, sudarytas iš ūkinių gyvūnų ekskrementų mišinio ir augalinės medžiagos (pakratų ir pašarinių žaliavų)), sausas ūkinių gyvūnų mėšlas, dehidratuotas naminių paukščių mėšlas, gyvūnų ekskrementų kompostas, kuriame yra naminių paukščių mėšlo ir ūkinių gyvūnų mėšlo komposto, kaip nurodyta reglamento (ES) Nr. 2021/1165 II priedo lentelėje, medžiagos, gautos pramoninės žemdirbystės būdu, draudžiamos, tai yra ūkiuose, kuriuose vienoje vietoje laikoma vidutiniškai per metus daugiau kaip 300 SG.

Mėšlas ir (arba) srutos turi būti kaupiamos atskirai nuo pramoninės žemdirbystės ūkiuose kaupiamo mėšlo ir (arba) srutų.

Visame perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio ir ekologinės gamybos vienetuose naudojamame ūkinių gyvūnų mėšle, kaip apibrėžta Direktyvoje 91/676/EEB, azoto negali būti daugiau kaip 170 kg per metus vienam naudojamam žemės ūkio paskirties žemės ploto hektarui. Šis apribojimas taikomas tik naudojant: ūkinių gyvūnų mėšlą, sausą ūkinių gyvūnų mėšlą ir sausąjį naminių paukščių mėšlą, kompostuotus ūkinių gyvūnų ekskrementus, įskaitant naminių paukščių mėšlą, kompostuotą ūkinių gyvūnų mėšlą ir skystus gyvūnų ekskrementus.

Žemės ūkio valdų veiklos vykdytojai gali sudaryti rašytinius bendradarbiavimo susitarimus tik su kitais ekologinės gamybos taisyklių besilaikančiais žemės ūkio valdų

veiklos vykdytojais bei įmonėmis, kad galėtų paskleisti mėšlo iš ekologinės gamybos vienetų perteklių.

Mineralinės azoto trąšos ekologinėje gamyboje nenaudojamos, tačiau leidžiama naudoti mažo tirpumo mineralines trąšas, kurios privalo būti registruotos VAT.

Bendrai dirvožemio būklei gerinti arba maisto medžiagų kiekiui dirvožemyje ar kultūrose didinti, kompostavimo procesui aktyvinti gali būti naudojami mikroorganizmų ar augaliniai preparatai bei biodinaminiai preparatai.